

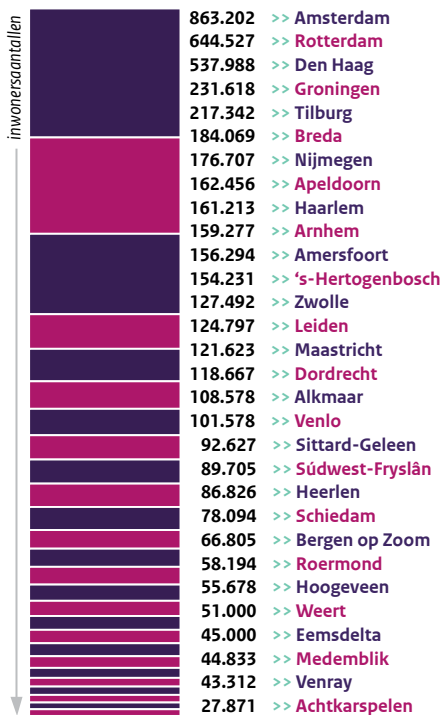

Interactieve voortgangsrapportage

Gelijke Kansen Alliantie

30 gemeenten met een meerjarige GKA-Agenda

In de GKA-Agenda's zijn afspraken opgenomen tussen het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en gemeenten over interventies, experimenten, overleg en onderzoeks- en analysevragen ter bevordering van gelijke kansen in het onderwijs.

"It takes a village to raise a child"

Binnen de Gelijke Kansen Alliantie werken rijksoverheid, gemeenten, scholen, maatschappelijke organisaties en bedrijfsleven op lokaal niveau samen aan het bevorderen van gelijke kansen. De verbinding tussen thuis, school en wijk staan hierbij centraal.

Minister van Engelshoven en minister Slob over de voortgang hiervan >>

11 thema's

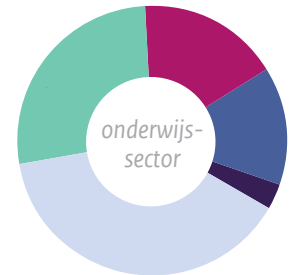
De interventies en experimenten in de GKA-Agenda's kunnen worden gecategoriseerd naar onderstaande thema's.

1	15%	Taalbevordering
2	14%	Non-cognitieve vaardigheden
3	12%	Soepele overgangen
4	12%	Extra onderwijs
5	11%	Ouderbetrokkenheid
6	8%	Loopbaanleren
7	8%	Sport en cultuur
8	7%	Armoede en gezondheid
9	7%	Mentoring en coaching
10	4%	Professionalisering
11	2%	Leermethodes

169 interventies en experimenten

De verdeling van het totaal aan interventies en experimenten naar onderwijssectoren.

17%	VVE
39%	PO
27%	VO
14%	MBO
3%	HO

Bestuurlijk overleg

Met alle gemeenten vindt minimaal 1x per jaar een bestuurlijk overleg plaats.

Analysevragen

Met 21 van de 30 gemeenten zijn afspraken gemaakt over diepgaande data-analyses op Gelijke Kansen.

Onderzoeksvragen

Met 18 van de 30 gemeenten zijn concrete onderzoeksvragen en voorstellen geformuleerd.

Beleid

Beleidsmaatregelen ter bevordering van kansengelijkheid in het onderwijs
[Lees meer >>](#)

Cijfers

Dashboard Gelijke Kansen
[Lees meer >>](#)

Evidence

Database met effectieve interventies
[Lees meer >>](#)

Verwijzingen

Publicaties en kamerbrieven
[Lees meer >>](#)

Vijf wethouders aan het woord over gelijke kansen

Wethouder | Amersfoort
Fatma Koşer Kaya

Wethouder | Amsterdam
Marjolijn Moorman

Wethouder | Den Bosch
Ufuk Kâhya

Wethouder | Groningen
Carine Bloemhoff

Wethouder | Rotterdam
Said Kasmi

Amsterdam

>> [Bekijk hier de GKA-Agenda van gemeente Amsterdam](#)

>> [Bekijk hier de gemeentepagina](#)

Uitgelicht

Amsterdam pakt het systeem aan dat ongelijkheid in de hand werkt

In Amsterdam staat kansengelijkheid hoog op de agenda. Daarom investeert de gemeente in individuele begeleiding en ondersteuning. Want voor kinderen die thuis minder krijgen, is meer nodig op school. Maar de stad gaat vooral aan de slag met het aanpakken van het systeem dat kansengelijkheid in de hand werkt. Wethouder Marjolein Moorman: “Kinderen worden nu op 11- of 12-jarige leeftijd geselecteerd op onderwijsniveau. Voor kinderen met een taalachterstand of een lastige thuissituatie is dat funest. Bovendien zorgt deze vroege selectie ervoor dat leerlingen al heel jong niet meer met kinderen met een ander onderwijsniveau in de klas zitten. Dat is voor alle leerlingen een slechte ontwikkeling.”

Aan de slag

Amsterdam gaat de komende vier jaar aan de slag met de PIEK-aanpak, waarbij PIEK staat voor professionaliseren, innoveren, excelleren en kansen bieden. “We willen investeren in scholen die bereid zijn een stap verder te gaan en het systeem verbeteren voor alle kinderen”, vervolgt Moorman. Er zijn drie actielijnen. Ten eerste de Brede Brugklas Bonus die draait om het tegengaan van vroege selectie en het versoepelen van de overgang van primair onderwijs naar voortgezet onderwijs. Brede brugklassen geven leerlingen langer de tijd om zich te ontplooien. Bovendien blijven leerlingen elkaar ontmoeten en van elkaar leren op gebieden zoals sport, samenleving en burgerschaps- en persoonsvorming.

De tweede actielijn is de ‘Allesinéenschool’. Scholen en kinderopvangorganisaties die vanuit één pedagogisch-didactische visie en aanpak werken, versoepelen de overgang van voor- naar basisschool en versterken de samenwerking met de buitenschoolse en naschoolse opvang. De derde actielijn is de ‘Amsterdamse Familie School’. Kinderen met een risico op een onderwijsachterstand komen vaak uit een huishouden waar meer problemen, zoals armoede, samenkomen. Acht Amsterdamse basisscholen en één school voor voortgezet onderwijs worden een Amsterdamse Familie School. Zij krijgen extra middelen voor onder meer ruimere openingstijden, het betrekken van ouders en het aanpakken van armoede.

Ambitie

Aan de Brede Brugklas Bonus en de Amsterdamse Familie School wordt wetenschappelijk onderzoek gekoppeld om het effect ervan te meten. “Ik richt me op 2025, net als het Amsterdamse coalitieakkoord ‘Een nieuwe lente en een nieuw geluid’”, zegt Moorman. “Kansengelijkheid vergt een lange adem, en we leggen de lat hoog. De ambitie is dat alle Amsterdamse kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen, ongeacht hun achtergrond.”

Rotterdam

>> [Bekijk hier de GKA-Agenda van gemeente Rotterdam](#)

>> [Bekijk hier de gemeentepagina](#)

Uitgelicht

Rotterdam: Lesgeven in de grote stad, daar moet je op getraind zijn

Muziekles, dansles of kunstzinnige vorming: cultuureducatie is niet alleen inspirerend voor kinderen, maar het geeft ze ook zelfvertrouwen en draagt bij aan hun kennis en vaardigheden. Dat is belangrijk in een grote stad als Rotterdam, waar sommige kinderen leven in armoede, met taalachterstanden of verschillende etnische achtergronden. Maar zijn kunstvakdocenten wel voldoende toegerust om in zo'n superdiverse klas met botsende sociale codes en verschillende sociale ladders les te geven? Andrea Svedlin van gemeente Rotterdam: "Niet altijd. Uitval en verloop is jammer, zeker aangezien er al een groot lerarentekort is."

Aan de slag

Vanuit de Gelijke Kansen Alliantie wordt bekeken hoe een bredere expertise rond het lesgeven in een grootstedelijke context ingebed kan worden in de docentenopleidingen. Zodat docenten beter toegerust zijn om met de groepsdynamiek en de verschillende werelden - thuis, school en straat - van jongeren uit de grote stad om te gaan. "Cultuureducatie kan in deze regio zorgen voor verbinding, kinderen kunnen hun creativiteit kwijt en krijgen zelfvertrouwen. Maar dan moet een leerkracht wel begrijpen waar de kinderen vandaan komen en wat ze nodig hebben."

Ambitie

De gemeente Rotterdam wil onderzoeken of het mogelijk is om dit programma niet alleen in te zetten voor docenten die al voor de klas staan, maar ook voor docenten die nog in opleiding zijn. Dat doet de gemeente samen met muziek- en dansopleiding Codarts en de Willem de Koning Academie, gespecialiseerd in beeldende kunst en vormgeving. "We willen aankomende leerkrachten eerder bewust maken van wat er speelt en welke vaardigheden nodig zijn om in de grote stad les te geven. Zo werken we preventief aan uitval en verloop."

<< [Ga terug naar het overzicht](#)

>> [Bekijk hier de GKA-Agenda van gemeente Den Haag](#)

>> [Bekijk hier de gemeentepagina](#)

Uitgelicht

Den Haag: Bibliotheken krijgen centrale functie bij het aanbieden van huiswerkbegeleiding

Het begint vaak al in de bovenbouw van het primair onderwijs, en vanaf de brugklas kunnen tieners er echt niet meer aan ontkomen: huiswerk. Soms hebben leerlingen extra ondersteuning nodig bij hun huiswerk, of gewoon een ruimte om rustig hun huiswerk te kunnen maken. Omdat ze de stof nog niet voldoende beheersen, zich in een moeilijke thuissituatie bevinden, hun ouders onvoldoende kunnen helpen of omdat ze moeite hebben met leren. Huiswerkbegeleiding kan dan een goede oplossing zijn. Maar die ‘luze’ is niet voor iedereen weggelegd. Truus van Noort, opgavemanager Gelijke Onderwijskansen van gemeente Den Haag: “We willen gelijke kansen voor alle leerlingen. Daarom willen we huiswerkbegeleiding toegankelijker en laagdrempeliger maken. Vooral voor leerlingen van ouders die minder kapitaalkrachtig zijn.”

Aan de slag

De gemeente Den Haag startte in mei 2019 met een pilot in vijf bibliotheekvestigingen. “Bibliotheken hebben mooie ruimtes beschikbaar, staan al in verbinding met scholen en bieden leerlingen een rustige plek om te werken. Daarnaast werken bibliotheken met vrijwilligers, organiseren ze veel activiteiten en staan zij mede daardoor dicht bij de burger.” Een ideale omgeving om huiswerk te maken en om leerlingen huiswerkbegeleiding te geven, zonder kosten voor ouders. De huiswerkbegeleiding wordt immers gegeven door vrijwilligers. “Zien zij een leerling zeer frequent komen, dan lichten zij de school in, want dan is er misschien meer nodig of meer aan de hand. School blijft natuurlijk het belangrijkste aanspreekpunt. Maar omdat de huiswerkbegeleiding openbaar is, hebben scholen niet altijd zicht op wie hier gebruik van maakt. Bibliotheken hebben dus ook een signaleringsfunctie.”

Ambitie

Samen met de bibliotheek monitort de gemeente regelmatig wat de toegevoegde waarde van de huiswerkbegeleiding is. Hoe het leerlingen en ouders heeft geholpen en of het tot betere leerprestaties heeft geleid. “Als het initiatief een succes is, kunnen we het concept bij meer bibliotheken in de stad invoeren. Want uiteindelijk willen we gelijke kansen voor iedereen.”

<< [Ga terug naar het overzicht](#)

>> [Bekijk hier de GKA-Agenda van gemeente Groningen](#)

>> [Bekijk hier de gemeentepagina](#)

Uitgelicht

Groningen: Gescheiden werelden beginnen bij peuters

Werkende ouders brengen hun kinderen naar het kinderdagverblijf, gezinnen in bijvoorbeeld de bijstand houden hun kleintjes thuis of brengen hen naar de peuterspeelzaal. De segregatie zet zich voort op de basisschool, zeker aangezien ouders hun kinderen naar scholen buiten de wijk brengen, en daarna. Groningen wil segregatie tegengaan en heeft het daarom tot een belangrijk punt op de agenda gemaakt.

Aan de slag

“Hoewel Groningen een bruisende stad is, leeft één op de vijf huishoudens onder de armoedegrens”, schetst wethouder Carine Bloemhoff. “Er is een duidelijk verschil qua sociaal-economische status in noordelijke en zuidelijke wijken. In Groningen nam de segregatie de laatste jaren het sterkste toe van alle Nederlandse steden. Dat willen we aanpakken.” Door segregatie groeien kinderen op in een bubbel, de klas is geen goede afspiegeling meer van de samenleving. Bovendien is bekend dat problematiek zoals het lerarentekort groter is op scholen met leerlingen met een lagere sociale status. “We starten nu een coalitie met vertegenwoordigers uit het primair, speciaal en voortgezet onderwijs, de kinderopvang en het mbo om samen te bekijken welke interventies segregatie kunnen aanpakken.”

Ambitie

“Het doel is om de segregatie in te dammen, om er in ieder geval voor te zorgen dat het niet erger wordt”, vervolgt de wethouder. “Ondertussen gebeurt er al veel om ongelijke kansen tegen te gaan. Zo zetten we ‘brugfunctionarissen’ in op scholen in aandachtswijken. Zij wijzen ouders op ondersteunende regelingen zoals Stichting Leergeld en naschoolse begeleiding. Ook werken we aan de digitale geletterdheid van de kinderen. Er is een programma voor leerlingen met taalachterstanden en alle kinderen krijgen straks recht op twee dagen kinderopvang. Zodat straks peuters van allerlei sociaal-economische achtergronden met elkaar spelen.”

<< [Ga terug naar het overzicht](#)

>> [Bekijk hier de GKA-Agenda van gemeente Tilburg](#)

>> [Bekijk hier de gemeentepagina](#)

Uitgelicht

Tilburg: ‘Mattie’ ondersteunt kinderen bij overgang naar voortgezet onderwijs

De overgang van de basisschool naar het voortgezet onderwijs is voor ieder kind spannend. “Helaas weten we dat niet ieder kind goed terechtkomt”, zegt Gaby Rog, coördinator R-Newt kids. “Soms voelt een kind zich niet prettig, valt het bijvoorbeeld uit of zakt het na een jaar naar een lager schoolniveau. Welke kinderen hier risico op lopen is niet altijd te zeggen. Daarom willen wij alle kinderen ondersteuning bieden in de overgang. En wij niet alleen, maar ook de werkgroep po-vo vanuit T-primair en Portfolio.” Om die reden start de gemeente Tilburg in samenwerking met ContourdeTwern een pilot van het Mattie-project.

Aan de slag

Binnen de pilot bieden ‘Matties’ veertig kinderen een jaar lang één tot tweeënhalve uur per week ondersteuning tijdens de overgang naar de middelbare school. “Deze kinderen vormen een doorsnede van achtstegroepers die de overstap naar het vmbo gaan maken”, vervolgt Rog. “Halverwege groep 8 bespreekt de Mattie-coördinator met school, ouders en het kind waar behoefte aan is. Vervolgens koppelt de coördinator het kind aan een Mattie. Onze Matties zijn 15 tot 35 jaar, wonen in Tilburg en hebben het zelf niet altijd gemakkelijk gehad en weten dus waar ze het over hebben. Zij helpen het kind bijvoorbeeld bij de keuze voor een middelbare school, bij het leren plannen van huiswerk en het omgaan met veranderingen. Dat doen zij een jaar lang, ook tijdens de zomervakantie. Daarna volgt een evaluatie en is het kind hopelijk goed geland. Daarnaast willen we met behulp van het Mattie-project de intrinsieke motivatie van jongeren voor onderwijs verhogen en belangrijke studieloopbaanvaardigheden versterken.”

Ambitie

De pilot start in het schooljaar 2019-2020. “Ons doel is om twee jaar lang veertig kinderen te begeleiden. Uiteindelijk zouden we alle kinderen die er behoefte aan hebben een Mattie willen geven.”

<< [Ga terug naar het overzicht](#)

>> [Bekijk hier de GKA-Agenda van gemeente Breda](#)

>> [Bekijk hier de gemeentepagina](#)

Uitgelicht

Breda: Een ‘zachte landing’ voor anderstalige kinderen in het reguliere onderwijs

Wanneer je als anderstalig kind naar Nederland komt, omdat je gevlucht bent of je ouders om andere redenen emigreren, is het zaak om zo snel en goed mogelijk de taal te leren. In de eerste opvang van anderstaligen volgen kinderen van zes jaar en ouder een jaarlang les in de Nederlandse taal. Vervolgens moeten ze een plek vinden in het reguliere onderwijs. Basisschooldirecteur Gré van Pelt: “En dat verdient een zachte landing.”

Aan de slag

In Breda zag men een toename van het aantal anderstalige leerlingen die moeite hebben om het niveau in de klas bij te benen. “Een jaar is niet voldoende, zeker niet als je al een jaar of 10 oud bent en moet meedraaien in een groep 7. En al helemaal als je traumatische ervaringen hebt opgedaan of een tijdlang weinig onderwijs hebt gehad, omdat bijvoorbeeld scholen gesloten waren vanwege oorlog.”

Breda biedt deze kinderen nu extra ondersteuning. Basisscholen vragen hiervoor budget aan en geven zelf invulling aan de begeleiding. “Dat doen ze met veel taalaanbod en bijvoorbeeld door een gedragspecialist in huis te nemen, een externe deskundige aan te trekken of via programma’s in drama en sport. Reden is dat er veel diversiteit is in het niveau, de psychische gesteldheid en de achtergrond van de kinderen. Bij de start van ‘Zachte landing’ twee jaar geleden zagen we bijvoorbeeld veel kinderen van hoogopgeleide Syrische ouders die relatief snel konden vluchten. Inmiddels zien we meer kinderen die zeer traumatische ervaringen achter de rug hebben en minder onderwijs hebben gevolgd. Dit kan leiden tot leer- en gedragsproblemen.”

Ambitie

De verantwoordelijke thematafel in Breda neemt momenteel de criteria van de ‘Zachte landing’ onder de loep. “Op het moment geldt dat anderstalige kinderen die maximaal 3 jaar in Nederland en ouder dan 5 jaar zijn, in aanmerking komen. In het eerste jaar registreerden we 120 kinderen op 19 scholen, nu in het tweede jaar zijn dat er al 197 op 27 scholen. De verwachting is dat het aantal alleen maar zal groeien. Alle kinderen hebben recht op goed onderwijs en extra ondersteuning wanneer nodig, maar we moeten kijken waar de hulp het hardst nodig is.”

<< [Ga terug naar het overzicht](#)

>> [Bekijk hier de GKA-Agenda van gemeente Nijmegen](#)

>> [Bekijk hier de gemeentepagina](#)

Uitgelicht

Nijmegen: VVE-plus

Nijmegen wil de voor- en vroegschoolse educatie (vve) verbeteren. Speciaal hiervoor is vve-plus bedacht. Voor peuters en kleuters met een onderwijsachterstand is extra aandacht in bijvoorbeeld rekenen, taal en sociale vaardigheden. Hierdoor wordt de achterstand bij de overgang naar groep 3 zo klein mogelijk.

Aan de slag

Deze Nijmeegse interventie is gestart op twee locaties. Basisschoolbestuur Conexus werkt hier samen met de kinderopvang KION en de kinderopvang KINOP. Twee jaar lang wordt er gewerkt aan vve-plus. Binnen de interventie is ook aandacht voor de manier waarop ouders benaderd worden. Dat moet de communicatie tussen opvang en ouders verbeteren. Ouders krijgen daarbij ondersteuning die helpt met de ontwikkeling van kinderen thuis. Zo gaan ouders aan de slag met digitale boeken en komt de Voorleesexpress langs. Leraren zijn erg belangrijk voor de ontwikkeling van jonge kinderen. Er wordt in vve-plus dan ook extra aandacht gegeven aan het trainen van leraren, zodat zij de kinderen nog beter kunnen begeleiden.

Ambitie

Het doel van vve-plus is zorgen dat de onderwijsachterstand in groep 3 is verdwenen. Of dat lukt, wordt onderzocht door universiteiten.

<< [Ga terug naar het overzicht](#)

>> [Bekijk hier de GKA-Agenda van gemeente Apeldoorn](#)

>> [Bekijk hier de gemeentepagina](#)

Uitgelicht

Apeldoorn: Jongerencoaches bereiken jongeren wél

Hoe bereik je jongeren en jongvolwassenen tussen de 14 en 30 jaar die thuis zitten of dat dreigen te doen? Hoe zorg je ervoor dat je preventief en laagdrempelig werkt? “Het is een vraag waar veel gemeenten in Nederland mee worstelen”, weet Susanne ten Doesschate-Boekelman van 2GetThere. “Om onderaan de streep geld te besparen en – nog belangrijker – jongeren die uitvallen of dreigen uit te vallen beter te bereiken, is investering vooraan nodig. Je moet laagdrempelig, betrouwbaar en herkenbaar zijn. Dat is 2GetThere, bijvoorbeeld in een succesvolle pilot in Apeldoorn.”

Aan de slag

Met nog een half jaar te gaan hebben zich honderd jongeren aangemeld voor de pilot, terwijl gestreefd werd naar negentig. Hoe komt dat? “Wij nodigen jongeren uit en bieden ze de ruimte en steun om zélf hun eigen problemen te onderzoeken en oplossingen te vinden. Daarbij worden ze begeleid door andere jongeren, ervaringsdeskundigen met een zeer diverse achtergrond, die hun taal spreken en ondertussen zelf ook leren van het traject. Dat spreken van de taal is overigens soms heel letterlijk. We hebben coaches die vanuit de positie van statushouder komen aangetrokken. Dat levert weer veel nieuwe contacten met andere statushouders op die de weg in Nederland naar werk of onderwijs nog niet gevonden hebben.” De jongeren pakken vanuit hun eigen motivatie hun probleem aan, kiezen zelf een coach en spreken elkaar op een zelf afgesproken plek. “ Aan de hand van de hulpvraag en zelfredzaamheid van de jongere gaan we aan de slag.”

Ambitie

We verkennen mogelijkheden om de inzet en begeleiding van de jongerencoaches verder te verbreden. Bedrijven kunnen daartoe een jongerencoach adopteren. “Ons doel is om de pilot in Apeldoorn in januari 2020 uit te breiden tot de hele regio. De toezeggingen van een groot aantal gemeenten om mee te doen zijn gedaan. De uiteindelijke ambitie is dat alle steden die dat wensen straks een jongerencoach kunnen krijgen.”

<< [Ga terug naar het overzicht](#)

>> [Bekijk hier de GKA-Agenda van gemeente Haarlem](#)

>> [Bekijk hier de gemeentepagina](#)

Uitgelicht

Haarlem: Extra onderwijs met High Dosage Tutoring

Betere rekenvaardigheden, meer zelfvertrouwen en het aanleren van nieuwe leerstrategieën. De van origine Amerikaanse aanpak High Dosage Tutoring (HDT) kent veel voordelen voor leerlingen uit groep 7 en 8 met een achterstand in rekenen. Sinds februari 2018 startten ongeveer 50 leerlingen per jaar van vijf basisscholen in het Haarlemse Schalkwijk met de aanpak. Inmiddels is de tweede groep bezig. Margret Mes, beleidsmedewerker onderwijs en bestuurssecretaris Salomo, Stichting voor Christelijk Primair Onderwijs Zuid Kennemerland: “Ik vind HDT een perfecte aanvulling op wat er al is voor leerlingen met een achterstand in de gemeente Haarlem, zoals de vve voor de jongere kinderen, de schakelklassen en verlengde schooldag.”

Aan de slag

Elke dag oefenen geselecteerde leerlingen in groepjes van twee onder begeleiding van een vaste tutor een uur lang rekenen onder schooltijd. “Vandaar ‘High Dosage’”, lacht Anne Kielman, directeur van de Nederlandse uitvoerende organisatie The Bridge Learning Interventions. “Bovendien hebben de tutors elke week telefonisch contact met de ouders. HDT is meer dan extra rekenbegeleiding. We kijken naar het hele kind, bouwen een band op met hen en met de ouders en werken aan de sociaal-emotionele ontwikkeling van het kind. Vaak kunnen ze best rekenen, maar geloven ze dat bijvoorbeeld niet. Ondanks dat HDT onder leestijd plaatsvindt, blijkt uit Amerikaans onderzoek dat er een verbetering is in andere vakken, bijvoorbeeld door een betere werkhouding.” Waarom rekenen? “Omdat het een vak is waar je snel progressie in kunt maken. Al is er bijvoorbeeld ook aandacht voor taalbegrip in sommen.”

Ambitie

Ongeveer twintig besturen van basisscholen uit de regio financieren samen drie jaar lang mee aan dit kostbare project. Het project wordt hiernaast onderzocht door de Universiteit van Amsterdam (UvA). Mes: “Voor de zomer van 2020 maken we de balans op en analyseert de UvA de data. Op basis daarvan - en het verkrijgen van de benodigde financiering - beslissen we of we HDT structureel gaan aanbieden. We zijn in gesprek met een vmbo-school voor uitbreiding daar. Dat is de volgende, logische stap. Bovendien is uitvoerder The Bridge bezig met een uitbreiding in Amsterdam-Zuidoost.”

<< [Ga terug naar het overzicht](#)

>> [Bekijk hier de GKA-Agenda van gemeente Arnhem](#)

>> [Bekijk hier de gemeentepagina](#)

Uitgelicht

Presikhaaf University vecht voor gelijke kansen

Kinderen en jongeren uit de Arnhemse wijk Presikhaaf groeien op in een lagere sociaal-economische positie waardoor ze vaker minder kansen hebben. Dat kan anders, vonden wijkbewoners Melvin Kolf en Nabil El Malki. Zij startten Presikhaaf University. Kolf: “Wij laten een ander geluid horen. Bij ons krijgen kinderen en jongeren de kans om zich te ontwikkelen en een netwerk op te bouwen. Zo willen we gelijke kansen creëren voor de kinderen en jongeren.”

Aan de slag

Kinderen uit groep 7 en 8 van basisscholen De Werf en Parkschool kunnen een middag in de week terecht op school en drie middagen in de week bij Buurtcentrum De Overkant. Daar krijgen ze eerst een uur huiswerkbegeleiding om daarna een uur te sporten. “Al kunnen ze ook kiezen voor nog wat meer persoonlijke begeleiding in het tweede uur”, vult Kolf aan. Ook jongeren uit de eerste, tweede of derde klas van het voortgezet onderwijs kunnen binnenlopen voor begeleiding. De kinderen worden begeleid door jongeren in de leeftijd tussen 16 en 27 jaar uit de wijk. Ook de begeleiders ontwikkelen zich, want zij werken aan positieve identiteitsvorming, bereiden zich voor op de arbeidsmarkt én leren vaardigheden als hoe begeleid ik een kind? Hoe leg ik iets uit? Hoe presenteer ik mezelf?”

Ambitie

“Sinds oktober 2018 zijn we officieel gestart als Presikhaaf University, met honderd kinderen en vijftig begeleiders. We krijgen veel positieve reacties. Ouders zeggen dat hun kind nu wél het huiswerk af heeft en beter kan plannen. Scholen geven aan dat de sfeer in de klas is verbeterd en Cito-scores en schooladviezen zijn omhoog gegaan. We zijn ervan overtuigd dat Presikhaaf University hieraan heeft bijgedragen, maar willen dat graag meetbaar en tastbaar maken. Er loopt al een onderzoek in samenwerking met de Vrije Universiteit Amsterdam en Fontys Hogescholen naar het effect van onze aanpak op de kinderen en jongeren die wij begeleiden. We willen ook de overgang van po naar vo monitoren met als centrale vraag: ‘Is er verbetering dankzij Presikhaaf University?’ Over drie jaar hopen we het met cijfers aan te kunnen tonen.”

<< [Ga terug naar het overzicht](#)

>> [Bekijk hier de GKA-Agenda van gemeente Amersfoort](#)

>> [Bekijk hier de gemeentepagina](#)

Uitgelicht

Amersfoort: Sociaal werker binnen het schoolteam voor preventieve hulp

“Op scholen in kwetsbare wijken hebben medewerkers vaak scherp in beeld in welke gezinnen het niet goed gaat. Alleen is de stap naar hulpverlening soms te groot; het duurt te lang of ouders zijn huiverig. Om dat gat te dichten, plaatst Amersfoort een sociaal werker voor 2,5 dag per week in het team van de basisschool. We willen preventief ondersteuning bieden om zwaardere hulpverlening te voorkomen en om kinderen te helpen zich optimaal te ontwikkelen.”

Aan de slag

Aan het woord is Karin van der Veen, senior beleidsregisseur bij de gemeente Amersfoort. Een stad waar al veel gebeurt om gelijke kansen te creëren voor alle kinderen en jongeren. “De basis staat er. We werken wijkgericht, met in iedere wijk een Amersfoortse Brede Combinatie (ABC), waarin kinderopvang, onderwijs en welzijn samenwerken voor een naschools aanbod, doorgaande leerlijnen, het versterken van sociale cohesie in de wijk en het betrekken van ouders. Daarnaast zijn daar waar dat nodig is activiteiten, zoals de Weekendschool, verlengde schooltijd, de Vakantie Academie en het mentoren en coachen van kinderen en jongeren. Ook bieden we veel taalactiviteiten in de vorm van bijvoorbeeld Boekstart en de Voorleesexpress, en regelingen voor kinderen in armoede.”

De sociaal werker komt daar aan het begin van 2020 bij. Tot die tijd treft de gemeente voorbereidingen. Wie vervult de functie? Hoe richten we alles in? “Eén school met voorschoolse voorzieningen is zeker betrokken, waarschijnlijk komt daar nog een basisschool bij. De sociaal werker vormt een laagdrempelig aanspreekpunt voor ouders met opvoedvragen, organiseert themabijeenkomsten, wijst de weg naar hulp en activiteiten in de wijk en is onderdeel van het schoolteam. Dat laatste is cruciaal, zo is de medewerker toegankelijk. Daarnaast is van belang dat het een vertrouwde persoon voor ouders is. We willen ook die ouders bereiken die huiverig of angstig zijn voor professionele hulpverlening.”

Ambitie

Amersfoort gaat de nieuwe interventie monitoren. “Maar dat is nog niet zo gemakkelijk”, weet Van der Veen. “Want hoe meet je dat kinderen zich beter ontwikkelen? En stel dat de toestroom naar professionele hulp lager wordt, is dat dan te herleiden? Daar moeten we het komende half jaar nog naar kijken. Als de aanpak succesvol blijkt, bekijken we of we die uitbreiden naar meer basisscholen en voorscholen.”

<< [Ga terug naar het overzicht](#)

>> [Bekijk hier de GKA-Agenda van gemeente 's-Hertogenbosch](#)

>> [Bekijk hier de gemeentepagina](#)

Uitgelicht

's-Hertogenbosch: Verzuim voorkomen door te weten wat er op jonge leeftijd speelt

De gemeente 's-Hertogenbosch probeert op meerdere manieren ervoor te zorgen dat elke jongere de kans krijgt te ontdekken waar hij goed in is en wat hij leuk vindt. Onderdeel hiervan is het terugdringen van verzuim in het primair onderwijs. “Want als een kind elke dag tien minuten te laat komt, mist hij veel op school, met de kans dat hij niet het beste uit zichzelf kan halen”, weet teamleider leerplicht/RMC/leerlingenvervoer Aleksandra Essens van de gemeente 's-Hertogenbosch. “Je wilt op jongere leeftijd weten wat er speelt, om verzuim later te voorkomen.” In het voortgezet onderwijs en het mbo zijn al verzuimprotocollen vastgesteld, wordt registratie nauwgezet uitgevoerd en idealiter vroeg aan de bel getrokken wanneer een leerling verzuimt. Maar in het primair onderwijs zijn die preventieve protocollen er niet. En dus startten Leerplicht, GGD en twaalf Bossche basisscholen in het schooljaar 2018-2019 een pilot.

Aan de slag

“Wanneer kinderen verzuimen, kunnen verkeerde patronen insluipen”, licht beleidsmedewerker van de GGD Miriam de Werd toe. “De oorzaken zijn verschillend. Denk aan luxeverzuim, structureel te laat komen of vaak ziek zijn. Soms is het vrij gemakkelijk op te lossen; een gesprek met de ouders geeft inzicht. Maar soms blijkt hulpverlening noodzakelijk vanwege een scheiding of psychische problematiek. En een andere keer stelt de Jeugdarts van het GGD inderdaad een medische oorzaak vast. Belangrijk is om vroeg te signaleren en in gesprek te gaan. De samenwerking tussen scholen, GGD en Leerplicht is daarbij zeer belangrijk, en essentieel is dat de school de leiding heeft.” Essens beaamt dat. “De school moet aangeven waar behoefte aan is, wij ondersteunen en faciliteren. Zo hebben we bijvoorbeeld drie keer een schoolpleincontrole gedaan om ouders aan te spreken die te laat komen. Daarna kwamen deze kinderen niet meer te laat op school. Op een andere school hebben we een actie gedaan tegen afwezigheid op de eerste schooldag na de vakantie. Dankzij intensieve samenwerking waren alle kinderen aanwezig op de eerste schooldag.”

Ambitie

De voortgang van de pilot wordt gemonitord en twee keer per jaar zitten de partijen om de tafel om de samenwerking verder vorm te geven. Essens: “We zien al dat het succes heeft. In de eerste plaats omdat de registratie van het verzuim is gestegen. Dat klinkt tegenstrijdig, maar we willen juist het onzichtbare verzuim tegengaan. Zodat we nog beter in beeld hebben welke leerlingen we moeten ondersteunen om het uiterste uit zichzelf te halen. Ten tweede geven eerste resultaten in 's-Hertogenbosch aan dat deze preventieve aanpak tot veel minder langdurig verzuim in het vo leidt.” De Werd: “De pilot duurt vijf jaar. We hopen dat deze werkwijze daarna structureel is.”

>> [Bekijk hier de GKA-Agenda van gemeente Zwolle](#)

>> [Bekijk hier de gemeentepagina](#)

Uitgelicht

Zwolle: Betere aanpak van opgroei problemen door data kinderindex

Een scheiding, armoede, schulden, geweld; problemen thuis hebben invloed op kinderen. En daarbij op hun schoolprestaties. Waarom heeft het ene kind meer last van problemen thuis dan een ander kind? Welke factoren beïnvloeden kinderen? En hoe kunnen data hierin helpen? In 2016 startten de gemeente Zwolle en GGD IJsselland de jongerenindex Zwolle. Deze index geeft een beeld per wijk van de bedreigende en beschermende factoren die van invloed zijn op het opgroeien van jongeren tussen 12 en 18 jaar. De jongerenindex is een succes en daarom ontwikkelt de gemeente Zwolle nu ook een kinderindex voor kinderen vanaf 9 maanden en tot 12 jaar.

Data betekenis geven

Daphne de Vries van de gemeente Zwolle: “Lokale GGD’en, de Rijksoverheid, gemeenten en onderwijsinstellingen beschikken allemaal over waardevolle data, maar los van elkaar zeggen de cijfers niet zoveel. Door data aan elkaar te koppelen, geef je ze betekenis. Dat hebben we met de jongerenindex gedaan. Zo konden we bijvoorbeeld zien dat het effect op jongeren die opgroeien met echtscheidingsproblematiek per wijk verschillend was. Jongeren uit de ene wijk ervoeren veel minder problemen, thuis en op school, dan jongeren uit de andere wijk. Door de jongerenindex kunnen we nu op wijkniveau beter prioriteren en bekijken welke hulp nodig is voor jongeren en hun ouders. Dat willen we ook voor jongere kinderen mogelijk maken.”

Ambitie

“Met de kinderindex willen we problemen rond het opgroeien van jonge kinderen vroegtijdig signaleren en beter aanpakken. Hiermee hebben we ook een gemeenschappelijk startpunt voor alle professionals.” De kinderindex gaat professionals handvatten bieden om zich een goed beeld te vormen van de wijk en het gesprek aan te gaan met betrokkenen, zoals ouders en opvoeders, scholen, sociale wijkteams of kinderen zelf. Voor beleidsmakers, adviseurs en bestuurders is de kinderindex bovendien een waardevol sturingsinstrument.

<< [Ga terug naar het overzicht](#)

>> [Bekijk hier de GKA-Agenda van gemeente Leiden](#)

>> [Bekijk hier de gemeentepagina](#)

Uitgelicht

Leiden: We willen de levensvaardigheden van alle kinderen vergroten

Goede levensvaardigheden kunnen bijdragen aan een fijne schooltijd voor kinderen in het basisonderwijs, doordat zij met moeilijke situaties thuis, op school en in de wijk kunnen omgaan. Helaas krijgt niet ieder kind deze vaardigheden voldoende mee, wat het leren in de weg kan staan. Met dit uitgangspunt gingen Leidse onderzoekers aan de slag: hoe kan de stad de vaardigheden van alle kinderen helpen bevorderen? Wat is de rol van ouders hierbij? En hoe kan een interventie tot stand komen die scholen ondersteunt in plaats van extra werk oplegt? Lector Carolien Gravesteijn: “Het onderzoek is belangrijk, omdat we een interventie willen aanbieden die aansluit bij de belevingswereld en realiteit van kinderen, ouders en scholen.”

Aan de slag

De onderzoekers gingen het gesprek aan met ouders, kinderen, scholen en maatschappelijke partners in de wijk. “Onderzoeker Daphne Petterson voerde veel van die gesprekken en is inmiddels bezig met een analyse van de data. “Wat al naar voren komt is dat er veel moeilijke situaties rondom relaties zijn, zoals scheidingen en conflicten tussen kinderen en ouders. Scholen krijgen hoe dan ook te maken met deze problematiek. We hoorden regelmatig over pestgedrag en kinderen die vonden dat ze zich sterker voor moesten doen dan ze zijn. Ook de BSO en andere organisaties in de wijk bevestigden pestgedrag onder leerlingen.”

Ouders en kinderen

Dat de onderzoekers alle betrokken partijen gesproken hebben, vinden zij belangrijk. “Ouders die zich straks herkennen in de interventie, kunnen het effect ervan versterken. Wanneer je je verdiept in hun verhaal, krijg je meer begrip voor hen”, zegt Petterson. “Ze hebben zelf dingen meegemaakt en moeten vaak hard werken om de eindjes aan elkaar te knopen. Ze zijn moe of uitgeput en soms ook alleenstaand.” Gravesteijn: “Dat we kinderen persoonlijk gesproken hebben, is bijzonder. Zij konden heel goed verwoorden hoe onzeker en onveilig ze zich soms voelen. Bovendien leverde het onderzoek een mooie bijvangst op: informatie over hoe je kinderen bevraagt.”

Ambitie

“Scheiden is een landelijk probleem”, vervolgt Gravesteijn. “Het is voor kinderen in zo’n situatie moeilijk om te leren hoe je een relatie behoudt of redt. Terwijl het een belangrijke levensvaardigheid is. Onze ambitie is om de levensvaardigheden van kinderen thuis, op school en in de wijk te versterken, door samen met de doelgroepen een aanbod voor iedere leeftijdsgroep op maat te ontwikkelen. Op deze manier willen we scholen ondersteunen en ontlasten, een samenwerking tussen ouders en school versterken, en ouders en kinderen vaardiger voor het leven maken. Over twee maanden bespreken we een voorstel van de interventie met betrokkenen.”

Sittard-Geleen, Heerlen en Maastricht

- >> [Bekijk hier de GKA-Agenda van gemeente Sittard-Geleen](#)
- >> [Bekijk hier de GKA-Agenda van gemeente Heerlen](#)
- >> [Bekijk hier de GKA-Agenda van gemeente Maastricht](#)
- >> [Bekijk hier de gemeentepagina van Sittard-Geleen](#)
- >> [Bekijk hier de gemeentepagina van Heerlen](#)
- >> [Bekijk hier de gemeentepagina van Maastricht](#)

Uitgelicht

Sittard-Geleen, Heerlen en Maastricht: De Gezonde basisschool van de toekomst is een gamechanger

Zuid-Limburg is een regio met stevige, sociaalmaatschappelijke achterstanden. De regio kent (samen met Oost-Groningen) de laagste arbeidsparticipatie van Nederland, heeft relatief veel jongeren die gebruikmaken van jeugdhulp, is vergelijkbaar met de G4-steden qua kinderen die opgroeien in armoede en kent relatief meer mensen die laaggeletterd opgroeien. Deze achterstanden gaan van generatie op generatie. Zuid-Limburg wil die trend doorbreken. Daarom startte onderwijsstichting MOVARE in 2015 een pilot: de Gezonde basisschool van de toekomst. Thomas Gelissen, programmamanager Programmabureau Trendbreuk Zuid-Limburgse gemeenten: “Zuid-Limburg is een broedplaats van nieuwe creatieve oplossingen om achterstanden in te lopen. De basisschool van de toekomst is er één van.”

Aan de slag

Vier scholen deden mee aan het experiment. Tijdens de verlengde schooldag eten kinderen gezamenlijk een gezonde lunch en krijgen ze één uur extra beweegactiviteit. De Universiteit van Maastricht toonde aan dat de pilot hele positieve effecten heeft op kinderen. Kinderen krijgen een gezondere BMI, pestgedrag neemt af en kinderen geven aan dat ze met meer plezier naar school gaan. “Met deze prachtige resultaten kunnen we alleen maar zeggen ‘we gaan door’. Via de Gelijke Kansen Alliantie gaan nu ook de drie centrumgemeenten, Heerlen, Maastricht en Sittard-Geleen een basisschool van de toekomst neerzetten. We richten ons weer op sport, bewegen en voeding, maar we voegen hier taalstimulering, talentontwikkeling en beroepenoriëntatie aan toe, zodat kinderen in achterstandswijken een nog breder palet aan onderwijs krijgen aangeboden. De universiteit van Maastricht zal onderzoeken welke aanvullende effecten dit heeft op bijvoorbeeld leerprestaties, sociale vaardigheden, overgewicht, een betere sfeer op school en het welbevinden van de kinderen.”

Ambitie

Zuid-Limburg wil in 2030 een kwart van de sociaal-maatschappelijke achterstanden ingelopen hebben, zo staat in het programma trendbreuk. Daarvoor is een intensieve samenwerking nodig tussen onderwijsveld, gemeenten, provincie Limburg, het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, maatschappelijke partners en zorgpartners. “We gaan samen bedenken hoe we tussen nu en 2030 deze basisscholen van de toekomst op meer plekken in Zuid-Limburg kunnen realiseren. Dit is niet alleen voor kansengelijkheid van de kinderen belangrijk, maar ook om volgende generaties op te laten groeien met minder achterstanden.”

>> [Bekijk hier de GKA-Agenda van gemeente Dordrecht](#)

>> [Bekijk hier de gemeentepagina](#)

Uitgelicht

Dordrecht: Taal is cruciaal voor een goede schoolloopbaan

Dordrecht werkt aan gelijke kansen. Op 17 juni ondertekende onderwijswethouder Peter Heijkoop de GKA-Agenda waarin een hoofdrol is weggelegd voor taal. Drie van de vier interventies draaien om taalvaardigheid, lees- en voorleesplezier en het vergroten van de woordenschat. De vierde interventie gaat over kinderen die thuis weinig ondersteuning krijgen. “Deze agenda is gemaakt samen met alle uitvoerders in de stad.”

Aan de slag

“Een bijzonder proces”, vindt Monique de Bos. “We hebben van buiten naar binnen gewerkt en daarbij diverse professionals betrokken. De gemeente heeft een coördinerende rol, de professionals vanuit het werkveld zien en weten waar het wringt. Meerdere keren ging de inhoud van de agenda heen en weer, zo werd het een middel om met elkaar in gesprek te zijn. Bijzonder is bovendien dat dit proces tot stand is gekomen naar aanleiding van de evaluatie van het gemeentelijke onderwijsachterstandenbeleid in 2018. Daarin is beschreven waar Dordrecht staat en hoe we het beter kunnen doen. Dit leidt tot een breed gedragen Dordtse onderwijsvisie. De GKA-agenda loopt hierop vooruit.”

Ambitie

Dordrecht doet veel aan taalvaardigheid. “Taalontwikkeling is cruciaal voor een goede schoolloopbaan. Binnen de eerste interventie ‘Vernieuwing Boekenpret’ vernieuwt de bibliotheek de collectie prentenboeken van Boekenpret. Dit leesbevorderingsprogramma heeft haar sporen verdiend in het woordenschatonderwijs.” Daarnaast werken drie basisscholen na schooltijd met kleuters en hun ouders, ook met uitbreiding van de woordenschat als belangrijkste doel. Cultuureducatie is de kapstok: kinderen en ouders maken kennis met muziek, dans, drama en andere creatieve uitingen. Bovendien ontwikkelt het Tienercollege samen met de bibliotheek een programma waarmee het leesplezier van pubers wordt gestimuleerd. “Tenslotte starten we met een professioneel huiswerkbegeleidingstraject waarbij ouders actief betrokken worden.”

<< [Ga terug naar het overzicht](#)

>> [Bekijk hier de GKA-Agenda van gemeente Alkmaar](#)

>> [Bekijk hier de gemeentepagina](#)

Uitgelicht

Alkmaar: ‘Er is behoefte aan emotionele bluetooth’

Hoe ga je om met straatcultuur op school? Hoe zorg je dat leerlingen zich echt gezien en gekend voelen? Een actuele vraag waar scholen in de gemeente Alkmaar een antwoord op zochten. Tijdens een onderwijsbrede ambitietafel, sprak Iliass El Hadioui op uitnodiging van een schooldirecteur over de methode ‘Transformatieve School’. En zo ging het balletje rollen.

Aan de slag

“Er waren incidenten tussen groepen leerlingen, buiten de school en soms ook binnen. Lastig om mee om te gaan in de klas. Zoals één van de vo-scholen het omschrijft: er is behoefte aan een emotionele bluetooth met de leerlingen”, licht beleidsadviseur onderwijs Willie van der Pijl van de gemeente Alkmaar de aanleiding toe. “Het gaat hier overigens niet alleen om leerlingen met een andere culturele achtergrond, maar ook om gezinnen waar weinig aandacht voor leren en weinig interesse voor school is. Docenten hebben handvatten nodig om een positief schoolklimaat te creëren en leerlingen te helpen een positief zelfbeeld te ontwikkelen. Drie Alkmaarse vo-scholen gaan daarom aan de slag met methode ‘Transformatieve School’. Het afgelopen jaar hebben medewerkers van de scholen al masterclasses gevolgd over deze methode die ingaat op het verschil tussen de cultuur thuis, op school en op straat. Nu gaan ze de methodiek toepassen in de dagelijkse lessen.”

Ambitie

Maar Alkmaar wil het breder oppakken. “De bedoeling is dat een aantal po-scholen gaat kennismaken met de methode en we willen kijken of het mogelijk is een masterclass te bieden aan professionals in de wijk”, vult Willie aan. “Dit past binnen het thema 10 tot 14 jaar dat in Alkmaar extra aandacht krijgt. Het netwerk en de samenwerking in wijken zijn sterk, waardoor we de aanpak goed kunnen inpassen in wat er al is. Het eigenaarschap blijft bij de scholen. Zij moeten met de aanpak aan de slag willen. Want alleen dan krijg je een duurzame verandering.”

<< [Ga terug naar het overzicht](#)

>> [Bekijk hier de GKA-Agenda van gemeente Venlo](#)

>> [Bekijk hier de gemeentepagina](#)

Uitgelicht

Venlo: Ouderbetrokkenheid vergroot schoolprestaties

De gemeente Venlo heeft een hoog percentage laaggeletterden en wijken met veel arbeidsmigranten die beperkt Nederlands spreken. Als ouders de Nederlandse taal niet voldoende beheersen, heeft dit gevolgen voor de taalontwikkeling en het schoolsucces van kinderen. Jos Lamberts, beleidsadviseur Onderwijs: “We zien steeds meer het belang van ouderbetrokkenheid. Als ouders hun kind beter kunnen helpen bij huiswerk of met de leerkracht in gesprek gaan over de voortgang van hun kind, wordt het schoolsucces meer afhankelijk van de capaciteiten en inzet van het kind dan van de omgevingsfactoren.”

Aan de slag

De gemeente Venlo wil op basisschool Mikado, in de aandachtwijk Vastenavondkamp, starten met een pilot project om ouderbetrokkenheid te vergroten. De pilot bestaat uit twee hoofdelementen: een taaltraject voor ouders en school-oudercontracten. Een aantal basisscholen is al bezig met het ‘opsporen’ van ouders om hen te motiveren voor een taaltraject op maat. Onder schooltijd maken ouders kennis met de Nederlandse taal. Hierdoor raken ze meer betrokken bij school en de schoolcarrière van hun kind. In een school-oudercontract worden de afspraken met elkaar vastgelegd over bijvoorbeeld het meedoen aan oudergesprekken, het tegengaan van verzuim en spijbelen, fatsoenlijk gedrag en het spreken van Nederlands op school. Zo’n contract scheidt duidelijkheid en een gemeenschappelijk verantwoordelijkheidsgevoel. Het voorkomt dat de betrokkenheid van ouders vrijblijvend is.

Ambitie

Ouderbetrokkenheid heeft al op jonge leeftijd een positieve invloed, zowel direct als indirect, op onder andere schoolprestaties, sociaal gedrag en doorzettingsvermogen van een kind. Bij deze kinderen zijn de doublurecijfers lager, is er minder schooluitval, zijn de cijfers van het onderwijsrendement hoger en nemen kinderen succesvoller deel aan vervolgonderwijs. “We werken continu aan de verbetering van de doorgaande lijn, zodat kwetsbare jongeren kansrijker uitstromen van po naar vo en uiteindelijk naar het beroepsonderwijs. Dit zorgt uiteindelijk voor een wijk die fijner is om in te wonen.”

<< [Ga terug naar het overzicht](#)

Súdwest-Fryslân

Gelijke
Kansen
Alliantie

>> [Bekijk hier de GKA-Agenda van gemeente Súdwest-Fryslân](#)

>> [Bekijk hier de gemeentepagina](#)

Uitgelicht

Súdwest-Fryslân: Jongeren laten zien hoe je succesvol kunt zijn in deze maatschappij

“Een goede stratenmaker is net zo belangrijk als een goede rechter. Kinderen moeten vooral weten wat er allemaal mogelijk is”, zegt coördinator van de Weekendschool Súdwest-Fryslân Koos Pot. “We gaan bijvoorbeeld op bezoek bij de rechtbank en het ziekenhuis. Daar vertellen medewerkers met een twinkeling in hun ogen over hun beroep, of dat nu secretaresse, advocaat of kinderarts is.”

Aan de slag

Zeven jaar geleden richtte Pot de Weekendschool in Leeuwarden op, twee jaar geleden deed ze hetzelfde in Franeker. Inmiddels is het eerste jaar in Súdwest-Fryslân succesvol afgerond. “Er hadden zich 38 kinderen tussen de 10 en 14 jaar aangemeld, vanuit 5 basisscholen in de omgeving. We hadden plek voor 25 kinderen. Het was fantastisch. Na de zomer startten we met een tweede Weekendschool in het inspirerende Jopie Huisman Museum in Workum, aangezien Sneek voor sommige kinderen best ver is.”

Weekendschool Studio

Bovendien startte ze met een nieuwe, speciale editie van de Weekendschool: de Weekendschool Studio in Sneek. “Deze weekendschool is bedoeld voor jongeren tussen de 12 en 18 jaar die het om de een of andere reden moeilijk hebben. Ze zitten thuis, zijn statushouders uit de internationale schakelklas die in het weekend graag wat willen doen of hebben geen fijne thuissituatie. De aanpak is breder dan de reguliere Weekendschool. Wij willen de jongeren laten zien hoe je succesvol kunt zijn in deze maatschappij. Het draait om sociale vaardigheden, weerbaarheid, gebruiken en om mogelijke beroepen. We hopen dat de Studio hen helpt om hun horizon te verbreden en school een positievere lading te geven. We zijn in september direct gestart, aansluitend op Sneek Zomerkans, een zomerschool van twee weken.”

Ambitie

De stichting is ook aan het kijken of ze kan uitbreiden met een Weekendschool Studio in Bolsward. “Onze stichting en de gemeente zijn heel enthousiast. De ambitie van de gemeente vult die van ons goed aan. Ik heb er zin in! Ik hoorde dat een Hindoestaans meisje dat meedeed aan de eerste Weekendschool haar hart volgt richting het recht. Zij is van vmbo-t via havo nu op het hbo Recht gestart. Dan weet je waar je het voor doet.”

<< [Ga terug naar het overzicht](#)

>> [Bekijk hier de GKA-Agenda van gemeente Schiedam](#)

>> [Bekijk hier de gemeentepagina](#)

Uitgelicht

Schiedam: Dankzij Brede School Academie wel naar havo/vwo

Schiedam is de tweede stad van Nederland als het gaat om het percentage kinderen met achterstanden. Kinderen lopen die achterstanden vroeg op, vaak al voordat ze naar de basisschool gaan. Ze worden geboren in een wijk met financiële problematiek, hoog zorggebruik, veel laag opgeleiden en in wijken met - vanwege de relatief goedkopere woningen - veel arbeidsmigranten. Laurens Steerneman, programmamanager Sociaal Domein: “Vooral taalachterstanden zijn behoorlijk hardnekkig. We willen zoveel mogelijk achterstanden wegwerken op de basisschool, zodat kinderen met een hoger niveau door kunnen stromen naar het voortgezet onderwijs. Daarom startten we een Brede School Academie (BSA).”

Aan de slag

Dat deed Schiedam in navolging van Utrecht en Zaanstad in 2018. De BSA is ontwikkeld door Vinci Toponderwijs en verzorgt intensief taalonderwijs. “Veel leerlingen hebben qua denkniveau en werkhouding de potentie om door te stromen naar bijvoorbeeld havo/vwo, maar komen door hun taalachterstand op een lager niveau terecht”, vertelt Ad Geilvoet, teammanager team jeugd en onderwijs. Deze ‘high potentials’ gaan twee middagen per week, na schooltijd, naar de BSA. Ze werken aan hun woordenschat, begrijpend lezen, leesmotivatie en kennis van de wereld. Leerlingen worden geselecteerd door de basisscholen. Ze starten in groep 6 met de BSA en volgen het programma tot en met groep 8. “Het is belangrijk dat ouders de aanpak ook steunen en verantwoordelijkheid nemen door bijvoorbeeld hun kind iedere keer naar de BSA te brengen en naar voortgangsgesprekken te komen.”

Ambitie

Het initiatief is gestart op drie basisscholen in Schiedam-Oost in drie groepen van vijftien leerlingen. Steerneman: “In Utrecht werken ze al jaren met de BSA. Daar is het heel succesvol gebleken, dus we verwachten ook in Schiedam-Oost positieve resultaten. Verschillende schoolbesturen in Schiedam hebben interesse in de aanpak getoond, dus als de pilot succesvol blijkt, gaan we ook andere basisscholen in andere wijken met soortgelijke problematiek uitnodigen om aan te haken.”

<< [Ga terug naar het overzicht](#)

Bergen op Zoom

>> [Bekijk hier de GKA-Agenda van gemeente Bergen op Zoom](#)

>> [Bekijk hier de gemeentepagina](#)

Uitgelicht

Bergen op Zoom: Onderwijsambassadeurs leggen link tussen ouders en school

Bergen op Zoom kent vele culturen en helaas ook veel kinderen met een onderwijsachterstand. Ouders die de Nederlandse taal niet machtig zijn of weinig kennis hebben van het onderwijssysteem in Nederland kunnen hun kind(eren) niet altijd voldoende ondersteuning bieden bij bijvoorbeeld huiswerk, leerproblemen of andere onderwijsgerelateerde vragen. Bovendien is de drempel om in gesprek te gaan met school vaak hoog. Daarom zijn in 2018 zeven ouders opgeleid tot onderwijsambassadeur. Zij vormen de link tussen ouders en school.

“We zijn enorm verrast door het enthousiasme van ouders om als onderwijsambassadeur aan de slag te gaan. Het doel was om eind 2019 zo’n 22 onderwijsambassadeurs te hebben opgeleid, maar in februari 2019 waren er al 26 gediplomeerd. We hebben ze alles geleerd over school en de maatschappij en zij leggen dit vervolgens in hun eigen taal uit aan de niet-westerse ouders”, zegt Evelien Hoogveen, coördinator van de onderwijsambassadeurs.

Aan de slag

WijZijn Traverse Groep ontwikkelde samen met deze onderwijsambassadeurs een onderwijsspel. Met het spel vergaren ouders meer kennis over het Nederlandse onderwijs- en zorgsysteem en de sociale kaart van de regio. Waar kun je terecht als je iets overkomt? Waar ga je naartoe als je huiswerkbegeleiding nodig hebt? Hoe kies je de juiste middelbare school voor je kind? “Ouders nodigen elkaar uit en nemen zelfs opa’s en oma’s die ook voor de kinderen zorgen mee naar de bijeenkomsten.” Jürgen Stoop, beleidsadviseur Onderwijs van de gemeente Bergen op Zoom: “We vonden het mooi om te zien dat op één school zelfs een ouderraad is opgericht door onderwijsambassadeurs.”

Ambitie

“We werken nu met zeven scholen. Uiteindelijk willen we dat de onderwijsambassadeurs in heel Bergen op Zoom de ouderbetrokkenheid en het educatief partnerschap vergroten, zodat er meer gelijke kansen komen voor kinderen in deze regio.”

<< [Ga terug naar het overzicht](#)

>> [Bekijk hier de GKA-Agenda van gemeente Roermond](#)

>> [Bekijk hier de gemeentepagina](#)

Uitgelicht

Roermond: kind-coach als dé verbindende schakel in de warme overdracht

Op de scholen, peuterspeelzalen en opvanggroepen in Roermond zitten veel kinderen van laagopgeleide ouders, niet-Nederlandstalige ouders, kinderen uit complexe gezinssituaties en (getraumatiseerde) kinderen uit vluchtelingengezinnen. Deze kinderen hebben doorgaans meer en andere begeleiding nodig dan kinderen die opgroeien in meer geregelde gezinssituaties.

Cindy Brock, directeur basisschool Vincent van Gogh: “Ondanks dat we in de wijk De Donderberg-programma’s hebben voor voor- en vroegschoolse educatie (vve) gaan er toch nog veel kinderen met een aanzienlijke (taal)achterstand naar school. Achterstanden worden in de vve wel ingelopen, maar nog niet voldoende voor een soepele overdracht naar de basisschool. Met de inzet van de kind-coach willen we achterstanden sneller signaleren en aanpakken, zodat het kind zich optimaal kan ontwikkelen. Hiervoor moeten we wel onze krachten bundelen als Integraal Kindcentrum.”

Aan de slag

In het nieuwe schooljaar 2019-2020 gaat de eerste kind-coach aan de slag op twee locaties: basisschool De Kasteeltuin en basisschool Vincent van Gogh, in samenwerking met Stichting kinderopvang Roermond-Echt-Maasgouw. De kind-coach constateert door gesprekken met de pedagogisch medewerkers, leerkrachten, ouders en door eigen observaties welke kinderen van 2 tot 6 jaar extra zorg en aandacht nodig hebben. Zo kan vroegtijdig hulp en begeleiding worden aangeboden door de in pandige partners: Centrum voor Jeugd en Gezin, logopedie, cesartherapie en pedagogisch-sociaal werk. De kind-coach coacht pedagogisch medewerkers en leerkrachten in het omgaan met kinderen met speciale ondersteuningsvragen en bij de opzet en uitvoering van individuele handelingsplannen. Bovendien is de kind-coach de verbindende schakel tussen alle betrokken partijen. Dit alles om deze kinderen een warme overdracht te geven naar de basisschool én om betere groei en ontwikkelmogelijkheden te creëren.

Ambitie

“Om de effecten van de kind-coach aan te tonen, voeren we nulmetingen uit bij de peuters en kleuters. Als het project succesvol is, kunnen meer scholen en kindercentra hiermee aan de slag. We zien het als gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeente, CJG, kinderopvang en scholen om de zorgbehoefte in de wijk terug te dringen, betere groei- en ontwikkelkansen te creëren en de leefbaarheid te bevorderen.”

Hoogeveen

Gelijke
Kansen
Alliantie

>> [Bekijk hier de GKA-Agenda van gemeente Hoogeveen](#)

>> [Bekijk hier de gemeentepagina](#)

Uitgelicht

Hoogeveen: ‘Een nieuwe generatie opleiden’

Er is een cultuuromslag in gang gezet in Hoogeveen. Met het geld van de eerste subsidieronde van de Gelijke Kansen Alliantie is een training gefinancierd waarbij diverse docenten en medewerkers van maatschappelijke partners in Leeds hebben geleerd over de ‘verbindende aanpak’. Johanna Sellis, programmamanager Jong Hoogeveen: “We hebben gewerkt via het ‘train the trainer’-concept zodat het effect zich als een inktvlek kon uitbreiden. En dat is gebeurd. Hoogeveen is een nieuwe generatie aan het opleiden.”

Aan de slag

“Hoogeveen kent generatieproblematiek van armoede, lage opleiding en weinig toekomstperspectief”, vervolgt ze. “Dat willen we doorbreken met de verbindende aanpak. Die aanpak draait om hoe je het verschil maakt in het leven van kinderen door een goede relatie met ze op te bouwen. Dertig mensen kwamen enthousiast terug uit Leeds en inmiddels zijn al meer dan tweehonderd anderen getraind. Onder de trainers zijn veel docenten. We maken nu ruim 1 fte vrij om de aanpak nog meer te ondersteunen.” Mooi is dat de verbindende aanpak nog verder doorwerkt. “Zo trainen we bijvoorbeeld ook kinderen zelf, zodat zij leren om zelfstandig conflicten op te lossen en hoe je relaties bouwt, onderhoudt en herstelt.”

Ambitie

In de toekomst wil Hoogeveen jongeren bovendien betrekken bij lastige thema’s, zoals armoede, mishandeling en veiligheid in de wijk. “Geen gezellige onderwerpen, maar wel fundamentele thema’s die ertoe doen. De denkracht van kinderen is heel sterk, die gedachte vormt de basis van de verbindende aanpak. Als je hen niet betrekt bij dit soort thema’s, verandert er onvoldoende. Je moet het samen doen.” Een ander onderwerp van aandacht is onder advisering, dat is geagendeerd door de Alliantie. “Mochten we constateren dat er een probleem is dat we gezamenlijk moeten aanpakken, dan pakken we dit uiteraard samen met jongeren aan.”

<< [Ga terug naar het overzicht](#)

[>> Bekijk hier de GKA-Agenda van gemeente Weert](#)
[>> Bekijk hier de gemeentepagina](#)

Uitgelicht

Weert: Uitbreiding aanpak kansengelijkheid van primair onderwijs naar voortgezet onderwijs

Weert werkt aan gelijke kansen. De gemeente zet al in op extra ondersteuning voor peuters en het bieden van naschoolse activiteiten voor basisschoolleerlingen. Aanvullend wordt ingezet op het verminderen van kansengelijkheid voor leerlingen in het voortgezet onderwijs (vo). Riek Klaessen, beleidsadviseur onderwijsachterstanden en preventief jeugdbeleid: “Daar is ook nog winst te behalen.”

Aan de slag

“Van oudsher hebben gemeenten minder invloed op voortgezet onderwijs, omdat dit bovenlokaal door schoolbesturen wordt geregeld”, vervolgt zij. “Maar in het Unicef-rapport ‘An Unfair Start’ staat het vo in Nederland op de 26e plek, terwijl we in het primair onderwijs op de eerste plaats staan als het gaat om lage kansengelijkheid. Hoe zit het met kansengelijkheid in het voortgezet onderwijs in de regio Weert, hoe komt dat en waar liggen de verbeterpunten? Dat gaan we samen met het voortgezet onderwijs onderzoeken.” Weert zet al sterk in op voorschoolse educatie. “Alle kinderen hebben toegang tot peuteropvang, zodat we in een vroeg stadium zien of een kind extra ondersteuning nodig heeft en we bouwen vanaf het begin een open relatie op met ouders.” Kinderopvang en scholen organiseren veel naschoolse activiteiten. Maar niet-werkende ouders krijgen geen kinderopvangtoeslag, terwijl deze kinderen het misschien wel het hardst nodig hebben. “Op scholen met een hoog percentage onderwijsachterstanden bieden we kinderen vanuit de gemeente een plek aan. Dit experiment is net gestart en kan in de toekomst ook in andere wijken worden ingezet.”

Ambitie

“Het thema kansengelijkheid in het vo wordt in de Regionale Ontwikkelingsagenda Jeugd verder uitgewerkt met onderwijs, kinderopvang en partners in zorg en welzijn”, vertelt Bouke Kouters, beleidsadviseur Jeugd en Onderwijs. “We vergelijken onze situatie met andere gemeenten en stellen een plan van aanpak op.”

[<< Ga terug naar het overzicht](#)

>> [Bekijk hier de GKA-Agenda van gemeente Eemsdelta](#)

>> [Bekijk hier de gemeentepagina](#)

Uitgelicht

Eemsdelta: krachten bundelen met gemeenten en bedrijfsleven voor talent- en loopbaanontwikkeling

De regio Noord- en Midden-Groningen kampt met krimp, armoede en aardbevingen. Geen ideaal toekomstperspectief voor jongeren. Daarom staken twee jaar geleden al zeven schoolbesturen uit het primair onderwijs (po), voortgezet onderwijs (vo) en middelbaar beroepsonderwijs (mbo) de koppen bijeen. Zij gingen samenwerken met de *Economic Board Groningen*. Sinds oktober 2018 is de Vereniging Kansrijke Groningers opgericht, met als doel: Verbeteren van gelijke kansen in het onderwijs en aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt. Annelot Wagenaar, projectmanager Kansrijke Groningers: “Alle 22 onderwijsbesturen (120 scholen) zijn lid geworden. Met onze vier doorgaande programmalijnen voor talent- en loopbaanontwikkeling bereiken we inmiddels 20.000 leerlingen.”

Aan de slag

In het eerste programma, ICT en Techniek, implementeren alle scholen een leerlijn om digitale geletterdheid van leerlingen te stimuleren. Hiermee loopt de regio voorop in Nederland. In het tweede programma ‘Ondernemen’ starten vijf vo-scholen met het programma ‘jong ondernemen’. Doel is dat jongeren de ondernemende houding ontwikkelen die steeds meer nodig is op de arbeidsmarkt. In het derde programma ‘Talent, loopbaan en ambitie’ staat de leerling centraal tijdens de ouder-kind-leerkrachtgesprekken. Leerlingen presenteren aan de hand van een digitaal portfolio hun talenten en ambities. Het doel is om het talent/loopbaan-portfolio mee te laten reizen van po, naar vo en mbo. Het portfolio is uiteindelijk de start van een CV. Daarnaast gaan Gelijke Kansen-coördinatoren, leerkrachten, ouders, maar vooral leerlingen ondersteunen die vanuit hun thuissituatie minder kansen hebben op de (toekomstige) arbeidsmarkt. “Denk aan hulp bij het aanvragen van financiële middelen, huiswerkbegeleiding, een veilige plek om te studeren, school- en beroepsoriëntatie. Leerkrachten leren extra gespreksvaardigheden om de leerlingen beter te kunnen begeleiden en ze worden op risicovolle basisscholen ondersteund in verwijzingstrajecten.”

Tenslotte komt in het vierde programma ‘Werk in de regio’ een *virtual reality experience*. “Daarmee ervaren leerlingen de wereld van een bedrijf waarvan de deuren normaal gesproken gesloten blijven voor hen, zoals een chemiefabriek of windmolenpark.” Daarnaast wordt er een samenwerking in gang gezet tussen het bedrijfsleven, de gemeenten en het onderwijs in regio Eemsdelta en Het Hogeland, met als thema een Leven lang ontwikkelen. Hierbij kan gedacht worden aan gebiedscoöperatie en innovatiewerkplaatsen.

Ambitie

De deelnemende schoolbesturen willen in samenwerking met de gemeenten en het bedrijfsleven langdurig werken aan bovengenoemde thema's, waarbij gedacht wordt aan een 'generatie lang': een termijn van 7 à 8 jaar. Op die manier denken zij een stevige impuls te geven aan actualisering van het onderwijs, aan aansluiting op de (regionale) arbeidsmarkt en aan het borgen van deze programmalijnen in het curriculum.

[<< Ga terug naar het overzicht](#)

>> [Bekijk hier de GKA-Agenda van gemeente Medemblik](#)

>> [Bekijk hier de gemeentepagina](#)

Uitgelicht

Medemblik: Doorgaande leerlijn zorgt voor betere instroom naar basisschool

Hoe voorkom je ongelijke kansen op jonge leeftijd? De gemeente Medemblik gaat aan de slag met die vraag en richt zich op het versterken van een werkende doorgaande (ontwikkel)lijn van vve naar po. Anita Zwicky, senior beleidsmedewerker Onderwijs en Sociaal Domein: “Kinderen verdienen een goede overdracht, of ze nu van het kinderdagverblijf of de peuterspeelzaal komen, of vanuit huis aan de basisschool starten. Een doorlopende (ontwikkel)lijn draagt bij aan een ononderbroken ontwikkeling van kinderen. Het verlagen van taalachterstanden en het vergroten van ouderbetrokkenheid bij de ontwikkeling van hun kinderen is onderdeel hiervan.”

Aan de slag

Kinderen komen soms pas in beeld wanneer ze op vierjarige leeftijd met school starten. Met name bij kinderen van arbeidsmigranten is er dan een (taal)achterstand. “Bovendien kennen ouders het Nederlandse schoolsysteem en de mogelijkheden ervan niet. De verbinding met bijvoorbeeld consultatiebureaus is hierin belangrijk, maar ook ouderbetrokkenheid. We willen experimenteren met maatwerkinterventies voor taalbevordering, zoals een taalaanbod thuis. Daarnaast willen we inzetten op professionalisering van docenten rondom taalontwikkeling en schoolmaatschappelijk werk in de scholen, zodat leerkrachten hulp krijgen van professionals en de lijnen kort zijn. Ook de verbinding tussen onderwijs en arbeidsmarkt gaan we versterken. We willen kinderen al vroeg kennis laten maken met het bedrijfsleven, zodat ze later een goede keuze kunnen maken voor het voortgezet onderwijs.”

Ambitie

De gemeente Medemblik is gestart met een vooronderzoek om te kijken met welke partijen zij kunnen starten. “We zijn in gesprek met basisscholen, voorscholen, schoolmaatschappelijk werk en consultatiebureaus, maar ook met andere West-Friese gemeenten om te kijken welke concrete interventies er in 2020 en 2021 mogelijk zijn op die doorlopende ontwikkellijn.”

<< [Ga terug naar het overzicht](#)

>> [Bekijk hier de GKA-Agenda van gemeente Venray](#)

>> [Bekijk hier de gemeentepagina](#)

Uitgelicht

Venray: Taalontwikkeling met ‘Thuis in Taal en Spel’ betreft hele gezin

De gemeente Venray biedt basis-, voortgezet- en middelbaar beroepsonderwijs. Een hogeschool of universiteit is er niet. Jongeren die willen studeren, verlaten de gemeente en komen meestal niet meer terug. De grensgemeente trekt veel buitenlandse arbeidskrachten aan. Deze factoren zorgen voor een lager opleidingsniveau dan bij vergelijkbare gemeenten. Wat opvalt is dat kinderen van laagopgeleide ouders vaker doorstromen naar een lager onderwijsniveau, ook al zijn ze even intelligent als kinderen van hoogopgeleide ouders.

Jos Gerards, projectleider van OnderwijsKansen Venray (OK-ay) noemt enkele factoren die onderwijskansen kunnen vergroten: “Laagopgeleide ouders en arbeidsmigranten voeden hun kinderen meer verzorgend dan ontwikkelingsgericht op. Thuis wordt veelal in de eigen taal of in het dialect gesproken en ouders beschikken over minder vaardigheden en middelen om hun kinderen te helpen met school en huiswerk. Daar zou ondersteuning al direct effect moeten hebben.”

Aan de slag

OK-ay richt zich op vier pijlers: taal- en spelstimulering thuis en op school door kinderopvang en basisonderwijs, meer actieve ouder- en kind participatie, ambitieus adviseren richting het voortgezet onderwijs, afstroom voorkomen en professionals helpen bij de bewustwording rondom mentale denkmodellen. Eén van de praktijkexperimenten is ‘Thuis in Taal en Spel’. Een pedagogisch medewerker van kinderopvang ‘t Nest bezoekt tweewekelijks kinderen thuis met ontwikkelingsmateriaal van de speel-o-theek of de kringloopwinkel. Ouders, broertjes en zusjes worden betrokken bij het spel. Gerards: “Daarmee stimuleren we taal en spel thuis, participeren ouders die zelf ook dingen leren en zorgen we voor rijker ontwikkelingsaanbod thuis, omdat de materialen een tijdje bij het gezin achter blijven. We beginnen zo al vroeg met het bestrijden van ontwikkelings- en taalachterstanden (0 tot 4 jaar), zodat de overgang naar het basisonderwijs soepeler verloopt. Basisschool De Krokodaris zet deze gezinsondersteuning thuis voort in groep 1 en 2, in afstemming met ‘t Nest.

Ambitie

“We werken nu samen met Kinderopvang ‘t Nest, SPO Venray, Dynamiek Scholengroep, Montessorischool Venray, Raayland college (vo) en Gilde opleidingen (mbo). Ok-ay zet de vele succesvolle experimenten voort in schooljaar 2019-2020. Thuis in Taal en Spel is één van de initiatieven uit de GKA-Agenda van de gemeente Venray waar de komende periode op wordt ingezet. Het zou mooi zijn als de experimenten opgenomen worden in de routines van de betrokken organisaties en medewerkers. Zo blijven we de onderwijskansen stimuleren van kinderen bij wie het niet altijd vanzelf gaat.”

Achtkarspelen

>> [Bekijk hier de GKA-Agenda van gemeente Achtkarspelen](#)

>> [Bekijk hier de gemeentepagina](#)

Uitgelicht

Achtkarspelen zet actief in op verbreden van de kansenhorizon

Talent volledig benutten en kinderen van jongs af aan een goede start geven: dát is het doel van wethouder Jouke Spoelstra van gemeente Achtkarspelen. Samen met drie onderwijspartners formuleerde hij drie concrete ambities om dit mogelijk te maken. “Een top vve, taalontwikkeling – met daarin bewust een plek voor het tweetalig opgroeien met de Friese taal -, en talentontwikkeling. Daar gaan we komende jaren aan werken”, zegt Spoelstra.

“Er blijft talent onbenut in Achtkarspelen”, vervolgt Spoelstra. “Bovendien vergrijsst de regio en laten de cijfers zien dat we op landelijk en op provincieniveau achterblijven. Daar moeten we mee aan de slag. Het professionaliseren van de vve stond al op de landelijke, en dus ook de lokale agenda. Daarnaast gaan we aan de slag met taal. In 2020 ligt er een plan voor ‘taalrijk beleid’ met daarin onder meer een rol voor de (Fryske) BoekStartcoach en aandacht voor de ontwikkeling van doorgaande taallijnen (0-18 jaar) en digi-Taalhuizen.”

Het derde punt op de agenda is het verbeteren van de infrastructuur om kansen te ontwikkelen. “Er gebeurt al veel, maar dat willen we nu structureler aanpakken. Bijvoorbeeld door het verder ontwikkelen van Bouwen aan Ambitie (BAA). Binnen dit project volgen kinderen een ambitieroute die past bij hun talenten en interesses. Het brengt diverse beroepen onder de aandacht van jongeren en stimuleert het ondernemend gedrag van kinderen. Een ander punt op onze agenda is de extra aandacht voor de overgangen van het voorschoolse onderwijs tot voorbij het voortgezet onderwijs.” Bij dit alles zijn veel partijen betrokken. Denk aan de GGD, gebiedsteams, peuteropvang, basisscholen, voortgezet onderwijs, Gelijke Kansen Alliantie, gemeenten in Noordoost-Friesland, RMC, bedrijven en ondernemers.

Verschil monitoren met data

“In de eerste plaats moeten we verschil gaan merken bij de kinderen en jongeren, maar net zo goed bij de docenten, ouders en maatschappelijke partners. Samen bekijken we hoe we alles kunnen monitoren, waarbij we veel gebruik willen maken van bestaande data. De gemeenteraad heeft de plannen in het voorjaar van 2019 vastgesteld, in 2021 willen we laten zien waar we staan.”

<< [Ga terug naar het overzicht](#)

Thema

Taalbevordering

- Uit onderzoek van Kim (2006) blijkt dat het een positief effect heeft als laag presterende leerlingen gratis boeken meekrijgen in de zomervakantie. De boeken moeten wel passen bij hun eigen niveau en interesses.
- Uit een overzichtsstudie van het *Education Endowment Foundation* (2016) blijkt dat mondelinge leesvaardigheid interventies over het algemeen een positief effect hebben op mondelinge vaardigheden en begripend lezen.

GKA-Agenda's met interventies en experimenten op het gebied van taal

>> Amsterdam	>> Nijmegen
>> Bergen op zoom	>> Roermond
>> Breda	>> Schiedam
>> Dordrecht	>> 's-Hertogenbosch
>> Groningen	>> Sittard-Geleen
>> Heerlen	>> Súdwest-Fryslân
>> Maastricht	>> Venlo
>> Medemblik	>> Venray

<< [Ga terug naar het overzicht](#)

Gelijke
Kansen
Alliantie

Thema

Non-cognitieve vaardigheden

- Uit onderzoek blijkt dat jonge leerlingen veel kunnen leren van oudere leerlingen. Om non-cognitieve vaardigheden te verbeteren, kan het daarom helpen om een leerling te koppelen aan een ouder rolmodel. Jonge leerlingen leren hierdoor bijvoorbeeld hoe ze zich horen te gedragen, waardoor hun houding op school verbetert.
- Uit onderzoek blijkt dat intelligentie ook te leren is. Door jongeren te leren dat kennis ontwikkeld kan worden, verbetert hun gedrag en halen ze hogere cijfers op school.

GKA-Agenda's met interventies en experimenten op het gebied van non-cognitieve vaardigheden

>> Achtkarspelen
>> Amsterdam
>> Breda
>> Dordrecht
>> Eemsdelta
>> Groningen
>> Haarlem
>> Heerlen
>> Hoogeveen

>> Leiden
>> Maastricht
>> Nijmegen
>> Schiedam
>> 's-Hertogenbosch
>> Sittard-Geleen
>> Súdwest-Fryslân
>> Venray
>> Zwolle

<< [Ga terug naar het overzicht](#)

Thema

Soepele overgangen

- Uit onderzoek van Oreopoulos & Dunn (2013) blijkt dat een goede informatievoorziening aan studenten kan leiden tot positieve effecten op de deelname aan het hoger onderwijs.
- Uit onderzoek van Hastings & Weinstein (2007) blijkt dat het laagdrempelig aanbieden van informatie over de studie kan resulteren in betere schoolkeuzes van families met een lage sociaal-economische status.
- Uit onderzoek van Kraft & Rogers (2015) blijkt dat het wekelijks informeren van ouders over de prestaties en het gedrag van studenten een positief effect kan hebben op het halen van vakken door studenten.
- Uit onderzoek van Avery (2013) blijkt dat leerlingen die intensief worden begeleid voor en tijdens de overgang naar het hoger onderwijs, een hogere kans hebben om toegelaten te worden tot een hoger onderwijsinstelling.

GKA-Agenda's met interventies en experimenten op het gebied van soepele overgangen

>> Achtkarspelen
>> Amsterdam
>> Arnhem
>> Breda
>> Groningen
>> Haarlem
>> Hoogeveen
>> Leiden
>> Eemsdelta

>> Medemblik
>> Nijmegen
>> Roermond
>> Schiedam
>> 's Hertogenbosch
>> Tilburg
>> Venlo
>> Venray

<< [Ga terug naar het overzicht](#)

Thema

Extra onderwijs

- Uit een overzichtsstudie van Bolhaar, Houkes-Hommes & Van der Ven (2016) blijkt dat zomerscholen in het algemeen een positief effect kunnen hebben op de prestaties van leerlingen.
- Ook blijkt uit de overzichtsstudie dat voor- en vroegschoolse educatie een positieve impact kan hebben. Dit geldt voornamelijk voor kinderen uit families met een laag inkomen.
- Verder blijkt uit deze overzichtsstudie dat de leerprestaties van kinderen met een achterstand te verbeteren zijn door extra steunlessen aan te bieden.
- Uit een overzichtsstudie van het Educational Endowment Foundation (2016) blijkt dat het verlengen van de onderwijstijd van leerlingen kan leiden tot een klein positief effect.

GKA-Agenda's met interventies en experimenten op het gebied van extra onderwijs

>> Amsterdam
>> Breda
>> Dordrecht
>> Groningen
>> Hoogeveen
>> Leiden

>> Eemsdelta
>> Roermond
>> Rotterdam
>> Schiedam
>> Sittard-Geleen
>> Weert

<< [Ga terug naar het overzicht](#)

Thema

Ouderbetrokkenheid

- Uit onderzoek van Kraft & Rogers (2015) blijkt dat wekelijks contact tussen ouder en leraar de kans dat een student de vakken behaalt waarin hij of zij deelneemt kan verhogen.
- Uit onderzoek van Avvisati, Gurgand, Guyon & Maurin (2013) blijkt dat het actief betrekken van ouders bij het onderwijs kan leiden tot positieve effecten. Hoe meer ouders betrokken raakten bij de school van hun kind, hoe meer kinderen positief gedrag vertonen op school.

GKA-Agenda's met interventies en experimenten op het gebied van ouderbetrokkenheid

- >> Amersfoort
- >> Amsterdam
- >> Arnhem
- >> Bergen op zoom
- >> Breda
- >> Dordrecht
- >> Groningen
- >> Leiden

- >> Medemblik
- >> Nijmegen
- >> Roermond
- >> Rotterdam
- >> Schiedam
- >> Venlo
- >> Venray

<< [Ga terug naar het overzicht](#)

Thema

Loopbaanleren

- Uit onderzoek van Hoxby & Turner (2013) blijkt dat het bieden van studietesten een positief effect kan hebben op de keuze voor een opleiding die het meest geschikt is voor de leerling.
- Uit onderzoek van Castleman & Goodman (2014) blijkt dat een intensieve loopbaanbegeleiding aan studenten in hun laatste schooljaar op het hoger onderwijs kan leiden tot positieve effecten op de schoolkeuze van de student.

GKA-Agenda's met interventies en experimenten op het gebied van loopbaanleren

>> Achtkarspelen
>> Apeldoorn
>> Heerlen
>> Leiden
>> Eemsdelta
>> Maastricht

>> Nijmegen
>> 's Hertogenbosch
>> Schiedam
>> Sittard-Geleen
>> Súdwest-Fryslân
>> Roermond

<< [Ga terug naar het overzicht](#)

Thema

Sport en cultuur

- Uit onderzoek van Hartman, de Greeff, Verburgh, Meijer, van der Fels & Visscher (2015) blijkt dat leerlingen die driemaal per week al bewegend taal- en rekenles krijgen, beter kunnen rekenen en spellen.
- Uit onderzoek van Knaus, Lechner & Relmers (2018) blijkt dat het niveau van de cognitieve vaardigheden van kinderen hoger is bij meer gymlessen. Kinderen met een achterstand profiteren het meest.

GKA-Agenda's met interventies en experimenten op het gebied van sport en cultuur

- >> [Arnhem](#)
- >> [Heerlen](#)
- >> [Eemsdelta](#)
- >> [Maastricht](#)
- >> [Schiedam](#)
- >> [Sittard-Geleen](#)

- >> [Súdwest-Fryslân](#)
- >> [Tilburg](#)
- >> [Venray](#)
- >> [Weert](#)
- >> [Zwolle](#)

[<< Ga terug naar het overzicht](#)

Thema

Armoede en gezondheid

- Uit onderzoek van Walton & Cohen (2011) blijkt dat studenten beter gaan presteren als je ze vertelt dat iedereen wel eens sociale tegenslag heeft. En dat die tegenslag van korte duur is.
- Uit een overzichtsstudie van het Education Endowment Foundation (2018) blijkt dat het verstrekken van een gezond ontbijt aan kinderen kan leiden tot minder probleemgedrag en een grotere aanwezigheid tijdens de lessen.

GKA-Agenda's met interventies en experimenten op het gebied van armoede en gezondheid

>> [Arnhem](#)
>> [Heerlen](#)
>> [Maastricht](#)
>> [Sittard-Geleen](#)

>> [Venray](#)
>> [Weert](#)
>> [Zwolle](#)

[<< Ga terug naar het overzicht](#)

Thema

Mentoring en coaching

- Uit een overzichtsstudie van de Educational Endowment Foundation (2016) blijkt dat *peer tutoring*, waarbij leerlingen in paren of kleine groepen samenwerken en elkaar ondersteunen bij het leren, kan leiden tot positieve effecten. Voornamelijk leerlingen met een lage sociaal-economische achtergrond en laag presterende leerlingen profiteren het meest van peer tutoring.
- Uit een overzichtsstudie van de Educational Endowment Foundation (2016) blijkt dat individuele begeleiding van een leerling door een docent kan leiden tot positieve effecten.
- Uit een overzichtsstudie van het Educational Endowment Foundation (2016) blijkt dat mentoring positieve effecten kan hebben op de non-cognitieve vaardigheden van leerlingen op school.

GKA-Agenda's met interventies en experimenten op het gebied van mentoring en coaching

>> **Amsterdam**
>> **Apeldoorn**
>> **Arnhem**
>> **Breda**
>> **Haarlem**

>> **Hoogeveen**
>> **Súdwest-Fryslân**
>> **Sittard-Geleen**
>> **Tilburg**

<< [Ga terug naar het overzicht](#)

Thema

Professionalisering

- Uit onderzoek van El Hadioui (2011) blijkt dat binnen een grootstedelijke context in de interactie tussen docenten en leerlingen sprake kan zijn van een pedagogische mismatch.
- Uit onderzoek van Bolhaar, Houkes-Hommes en Van der Ven (2018) blijkt dat het coachen van beginnende docenten in het primair onderwijs kan leiden tot positieve effecten op de leerprestaties van leerlingen.
- Ook blijkt uit onderzoek van Bolhaar, Houkes-Hommes en Van der Ven (2018) dat het geven van feedback aan leerlingen door docenten, een bevorderende werking kan hebben op de interactie tussen docent en leerling.

>> [Lees meer over de Community Urban Education](#)

GKA-Agenda's met interventies en experimenten op het gebied van professionalisering

>> Achtkarspelen	>> Hoogeveen
>> Alkmaar	>> Maastricht
>> Amersfoort	>> Medemblik
>> Bergen op zoom	>> Roermond
>> Den Haag	>> Rotterdam
>> Haarlem	

<< [Ga terug naar het overzicht](#)

Thema

Leermethodes

- Uit een overzichtsstudie van de Educational Endowment Foundation (2016) blijkt dat het laten nadenken van leerlingen over hun eigen leerproces een positief effect kan hebben op de schoolprestaties van laagpresteerders en oudere leerlingen.
- Uit een overzichtsstudie van de Educational Endowment Foundation (2016) blijkt dat laagpresteerders enorm profiteren van het opbreken van een onderwerp in kleinere stukken, met heldere en duidelijke doelen.
- Uit onderzoek van Pennebaker, Gosling & Ferrel (2013) blijkt dat het afnemen van dagelijkse online toetsen, met onmiddellijke en persoonlijke feedback, kan leiden tot hogere prestaties. Dit geldt voornamelijk voor studenten met een lage sociaal-economische status.

GKA-Agenda's met interventies en experimenten op het gebied van leermethodes

[>> Den Haag](#)

[<< Ga terug naar het overzicht](#)

Verwijzingen

- [>> Kamerbrief over kansengelijkheid in het onderwijs - maart 2018](#)
- [>> Kamerbrief met beleidsreactie bij het verslag over de Staat van het Onderwijs 2017- 2018](#)
- [>> Kamerbrief met reactie op Staat van het Onderwijs 2016-2017](#)

[<< Ga terug naar het overzicht](#)